

מקומם של בעלי חיים בשנת השמיטה

**לֹךְ וּלְעַבְדְךָ וּלְאִמְתְךָ וּלְשִׁכְיֶיךָ וּלְתוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ שָׁנָה שְׁמִיטָה.
וּלְבַהֲמֹתְךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ: תְּהִיָּה כָּל תְּבוּאַתָּה, לֶאֱכֹל.
(ויקרא כה, ו)**

**וְאָכְלוּ אֲבִינֵי עֲפֹךְ, וַיִּתְּרֵם תֹּאכַל חֵיַת הַשָּׂדֶה.
(שמות כג, יא)**

אודי שטיינבול, פיקזוקי

- הלימוד שלנו עוסק במקומם של בעלי חיים בשנת השמיטה.
- אילו מסקנות אתם יכולים להסיק מהפסוקים השונים?
- האם היחס לבעלי החיים בשנת השמיטה זהה בשני המקורות? אילו הבדלים קיימים?

שנת השבתון אינה מכירה את המעמדות, והיא מכירה רק את האדם. אמנם מה שמדעזע ביותר, זוהי הכרזתה של שווי זכויות בין אדם ובין בהמה!
"ולבהמתך ולחיה אשר בארץ תהיה כל תבואתה לאכול!" (...)
רק בשותפות עם הבהמה והחיה יאכל האדם את פירות השבת (...)
והשבייתה הזאת מסדירה ממש בשורה אחת את האדמה, ואת האדם כבעל רצון בהמי ושכלי, ואת הבהמה, כי כולם הם שווים לפני בוראם (...)
כולם הם בריותיו, כולם עבדיו בלי כל יתרון, ורק האנכי החזוני המשוחרר עומד עוד הפעם 'לבדו' לפני הנשגב 'לבדו'.
(הרב יצחק ברויאר, נחליאל, ירושלים תשמ"ב, עמ' רלה-רלט)

פירות שביעית, אין מאכילין אותן לבהמה, ולחיה ולעופות.
אם הלכה בהמה מאיליה לתחת תאינה ואוכלת בתאנים, לתחת חרוב ואוכלת בחרובין – אין מחייבין אותו להחזרה, משם שנאמר:
"בארץ תהיה כל תבואתה לאכל".
(תוספתא, מסכת שביעית, ה, כ)

- מהן הפרשנויות השונות לפסוקים בכל אחד מהקטעים הנ"ל? על איזה פסוק מתבססת כל פרשנות?
- כיצד אתם מבינים את החלוקה בין "פירות שביעית, אין מאכילין אותן לבהמה" לבין "אם הלכה בהמה מאיליה... אין מחייבין אותו להחזרה"?
- עם איזה פרוש אתם מזדהים יותר?
- האם באמת קיים שוויון בין בעלי חיים לאדם? האם צריך להתקיים שוויון?

משמיטה למעשה

- צפו בסרטון שמופיע בברקוד. כיצד, אם בכלל, יכול להתקיים שוויון מסוים בין בני אדם לבעלי חיים בשנת השמיטה בימינו?
- אילו דברים בשנה זו אנו יכולים לשנות בהתנהלות השגרתית שלנו ביחס לבעלי החיים?

